

KindKernKaart 7-10

Ondersteuning bij sociale interacties

Bevorderen van autonomie en verantwoordelijkheid

Ondersteunen van emotieregulatie en zelfreflectie

Gevarieerde activiteiten en talentontwikkeling

Participatieve structuur en grenzen

Individuele aandacht en ondersteuning

Rust en ontspanning

KindKernKaart 7-10: Flexibele ondersteuning in de buitenschoolse opvang (BSO)

Doel en werking

De KindKernKaart 7-10 is ontwikkeld voor professionals die werken in de buitenschoolse opvang (BSO) met kinderen tussen de 7 en 10 jaar oud. Het doel is om concrete handvatten te bieden voor de begeleiding van kinderen in de BSO-setting, met name voor degenen die extra ondersteuning nodig hebben. De werking is als volgt:

1. De BSO-medewerker schat de behoeften van een kind in op een vijfpuntschaal voor verschillende ontwikkelingsgebieden.
2. Op basis van deze inschatting geeft de handleiding specifieke handelingsadviezen voor de BSO-omgeving.
3. In de digitale versie worden deze adviezen automatisch gegenereerd.

Toepassing op groepsniveau

- Het 'neutrale' punt op de schaal vertegenwoordigt wat elke BSO minimaal, als startpunt, zou moeten bieden aan kinderen van 7-10 jaar.
- Als meerdere kinderen in de BSO-groep andere behoeften vertonen op bepaalde gebieden, kan de groepsaanpak worden aangepast.

Individuele benadering

- De KindKernKaart 7-10 biedt richtlijnen, geen rigide voorschriften voor de BSO-setting.
- BSO-medewerkers worden aangemoedigd om adviezen flexibel te combineren met de behoeften van het individuele kind binnen de BSO-context.
- De inzichten kunnen worden gebruikt om ontwikkelingsdoelen te stellen die passen bij de leeftijdsgroep 7-10 jaar en de BSO-omgeving.

Dynamisch karakter

- Het is belangrijk rekening te houden met veranderende behoeften gedurende de BSO-tijd en over langere periodes.

- De aanpak dient te worden aangepast naarmate een kind groeit en zich ontwikkelt binnen de 7-10 jaar leeftijdsgroep en de BSO-setting.

Gebruik in de BSO-setting

- De KindKernKaart 7-10 is specifiek ontworpen voor gebruik in de buitenschoolse opvang.
- Let op: de KindKernKaart 7-10 is geen diagnostisch instrument en vervangt geen professionele diagnose.

Aansluiting bij ontwikkelingsfase 7-10 jaar in BSO-context

- De kaart houdt rekening met de specifieke ontwikkelingstaken van 7-10-jarigen in de BSO, zoals toenemende zelfstandigheid, verdieping van sociale relaties, en de groeiende behoefte aan autonomie en verantwoordelijkheid.
- Er is extra aandacht voor de ondersteuning bij het stimuleren van hobby's en interesses, en het bieden van uitdagende activiteiten die passen bij deze leeftijdsgroep.
- De kaart erkent het belang van het bevorderen van zelfregulatie en emotionele intelligentie binnen de BSO-setting.

De KindKernKaart 7-10 voor BSO is een dynamisch hulpmiddel dat BSO-medewerkers ondersteunt in het bieden van optimale zorg en begeleiding, afgestemd op de unieke en veranderende behoeften van elk kind in de leeftijd van 7 tot 10 jaar binnen de BSO-setting.

Ontwikkeling van de KindKernKaart 7-10 voor buitenschoolse opvang

De KindKernKaart 7-10 is ontwikkeld als een logische uitbreiding op de 4-7-jarigen versie, inspeland op de groeiende behoefte aan leeftijdsspecifieke ondersteuning binnen de buitenschoolse opvang (BSO). Deze kaart bouwt voort op het succes van eerdere versies en is specifiek afgestemd op de unieke ontwikkelingsbehoeften van kinderen in de leeftijd van 7 tot 10 jaar.

Deze kaart bestaat uit zeven componenten die zijn gebaseerd op:

1. De ontwikkelingsfasen die kinderen in deze leeftijdsgroep doorlopen (Verhulst, 2021)
2. De specifieke rol van de BSO in de ontwikkeling van oudere basisschoolkinderen
3. Praktijkgerichte behoeften die zijn geïdentificeerd door professionals werkzaam met deze leeftijdsgroep

In lijn met de filosofie van de BSO blijft de focus liggen op de sociale, emotionele en fysieke ontwikkeling van kinderen, evenals hun groeiende behoefte aan autonomie en verantwoordelijkheid. Hoewel de stimulering van cognitieve ontwikkeling en schoolse vaardigheden niet tot de primaire doelstellingen van de BSO behoort, erkent deze versie van de KindKernKaart de toenemende interesse van kinderen in deze leeftijdsgroep voor diverse kennisgebieden.

Wanneer kinderen zelf vragen stellen of interesse tonen in bepaalde onderwerpen, biedt de BSO een ondersteunende omgeving om deze nieuwsgierigheid te voeden. Dit gebeurt echter steeds vanuit het perspectief van spelend en ontdekkend leren, aansluitend bij de intrinsieke motivatie van het kind, en niet als een vooraf bepaald leerdoel.

De KindKernKaart 7-10 voor BSO vormt zo een evenwichtig kader dat de unieke positie van de buitenschoolse opvang versterkt. Het ondersteunt de brede ontwikkeling van kinderen in deze belangrijke fase, waarin ze groeien naar meer zelfstandigheid en een breder begrip van de wereld om hen heen, terwijl het de essentie van spel en ontspanning na schooltijd behoudt.

Ondersteuning bij sociale interacties

Weinig	Minder	Neutraal	Meer	Veel
Bied een veilige omgeving waarin het kind zelfstandig sociale interacties kan aangaan.	Moedig het kind aan om zelf contact te leggen met andere kinderen.	Observeer actief de sociale interacties van het kind en bied ondersteuning waar nodig.	Bied gerichte ondersteuning bij het aangaan en onderhouden van vriendschappen.	Bied intensieve, één-op-één begeleiding bij sociale interacties.
Observeer het kind op afstand tijdens sociale interacties.	Bied lichte ondersteuning bij het oplossen van conflicten, laat het kind eerst zelf proberen.	Help het kind bij het interpreteren van sociale signalen en non-verbale communicatie.	Help het kind actief bij het ontwikkelen van strategieën voor samenwerking en onderhandeling.	Creëer gestructureerde sociale situaties waarin het kind specifieke sociale vaardigheden kan oefenen.
Grijp alleen in bij ernstige conflicten of als het kind hier expliciet om vraagt.	Creëer kansen voor sociale interactie door groepsactiviteiten aan te bieden, maar laat deelname vrijwillig.	Stimuleer het kind om verschillende rollen in groepsactiviteiten uit te proberen.	Organiseer regelmatig activiteiten die specifiek gericht zijn op het oefenen van sociale vaardigheden.	Gebruik rollenspel en sociale verhalen om complexe sociale situaties te verkennen en te oefenen.
		Bied begeleiding bij het oplossen van conflicten door vragen te stellen en het kind zelf oplossingen te laten bedenken.	Bespreek groepsdynamiek met het kind en help het zijn rol daarin te begrijpen.	Help het kind actief bij het reflecteren op sociale interacties en het plannen van toekomstige sociale strategieën.
				Werk nauw samen met ouders om sociale vaardigheden ook buiten de BSO te ondersteunen.

Bevorderen van autonomie en verantwoordelijkheid

Weinig	Minder	Neutraal	Meer	Veel
Bied het kind enkele eenvoudige keuzes binnen sterk gestructureerde activiteiten.	Laat het kind kiezen uit een beperkt aantal activiteiten of speelmogelijkheden.	Bied het kind ruime keuzemogelijkheden in activiteiten en de invulling van vrije tijd.	Laat het kind grotere delen van de dag zelf inplannen en organiseren.	Laat het kind grotendeels zelf zijn tijd indelen en activiteiten kiezen binnen de BSO.
Geef het kind kleine, overzichtelijke taken die het zelfstandig kan uitvoeren.	Geef het kind verantwoordelijkheid voor eenvoudige, dagelijkse taken binnen de BSO.	Geef het kind leeftijdsadequate verantwoordelijkheden binnen de BSO-setting.	Geef het kind verantwoordelijkheid voor complexere taken of kleine projecten binnen de BSO.	Geef het kind belangrijke verantwoordelijkheden, zoals het helpen organiseren van events.
Moedig het kind aan om persoonlijke spullen zelf te beheren.	Stimuleer het kind om zelf oplossingen te bedenken voor kleine problemen.	Betrek het kind bij het opstellen van groepsregels en -afspraken.	Stimuleer het kind om jongere kinderen te helpen of te begeleiden bij activiteiten.	Stimuleer het kind om een leidende rol te nemen in groepsactiviteiten of -projecten.
			Moedig het kind aan om eigen initiatieven te ontwikkelen en uit te voeren.	Betrek het kind actief bij besluitvormingsprocessen binnen de BSO.
				Ondersteun het kind in het ontwikkelen en uitvoeren van eigen langetermijnprojecten.

Ondersteunen van emotieregulatie en zelfreflectie

Weinig	Minder	Neutraal	Meer	Veel
Bied een rustige, veilige omgeving waarin het kind zijn emoties kan uiten.	Moedig het kind aan om zijn emoties te benoemen wanneer deze duidelijk zichtbaar zijn.	Help het kind zijn emoties te herkennen, te benoemen en te begrijpen.	Help het kind actief bij het analyseren van complexe emotionele situaties.	Bied momenten van intensieve, één-op-één begeleiding bij het navigeren van complexe emotionele situaties.
Observeer het kind op afstand en grijp alleen in bij extreme emotionele situaties.	Bied eenvoudige strategieën aan voor emotieregulatie, zoals diep ademhalen.	Leer het kind verschillende strategieën voor emotieregulatie aan en moedig het gebruik ervan aan.	Begeleid het kind in het stellen van persoonlijke doelen en het reflecteren op de voortgang.	Ontwikkel samen met het kind een persoonlijk 'emotieplan' met individuele strategieën.
Geef basiserkenning voor de gevoelens van het kind.	Stel af en toe reflectieve vragen over de dag of activiteiten van het kind.	Stimuleer dagelijkse zelfreflectie door open vragen te stellen over ervaringen en gevoelens.	Leer het kind verschillende strategieën voor emotieregulatie aan en moedig het gebruik ervan aan.	Gebruik rollenspel en scenario's om diepgaande zelfreflectie en emotieregulatie te oefenen.
		Bied momenten aan waarop het kind kan nadenken over zijn gedrag en de gevolgen daarvan. (Op een ontspannen moment)		Help het kind bij het ontwikkelen van metacognitieve vaardigheden om eigen denk- en gevoelsprocessen te analyseren.

				Betrek ouders actief bij het ondersteunen van emotieregulatie en zelfreflectie thuis.
--	--	--	--	---

Gevarieerde activiteiten en talentontwikkeling

Weinig	Minder	Neutraal	Meer	Veel
Bied een basisaanbod van activiteiten waar het kind uit kan kiezen.	Bied een gevarieerd aanbod van activiteiten aan en laat het kind kiezen.	Bied een breed scala aan activiteiten aan die verschillende ontwikkelingsgebieden stimuleren.	Creëer gepersonaliseerde activiteiten die aansluiten bij de specifieke interesses van het kind.	Ontwikkel samen met het kind een persoonlijk 'talentontwikkelingsplan'.
Observeer de interesses van het kind tijdens vrij spel.	Bespreek met het kind welke activiteiten het leuk vindt en waarom.	Help het kind zijn interesses te verkennen door gerichte vragen te stellen en mogelijkheden aan te reiken.	Help het kind bij het stellen van persoonlijke doelen binnen activiteiten die het talent stimuleren.	Bied intensieve begeleiding bij het ontwikkelen van specifieke vaardigheden of talenten.
Moedig het kind aan om deel te nemen aan verschillende activiteiten.	Introduceer af en toe nieuwe activiteiten om het kind kennis te laten maken met verschillende interesses.	Stimuleer het kind om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen binnen activiteiten die het interessant vindt.	Bied verdiepingsmogelijkheden aan binnen gebieden waar het kind talent voor toont.	Organiseer speciale projecten of uitdagingen die de unieke talenten van het kind showcasen.
		Organiseer regelmatig workshops of projecten waarin het kind verschillende talenten kan ontdekken.	Stimuleer het kind om zijn talenten te delen met anderen, bijvoorbeeld door het geven van een presentatie of workshop.	Betrek externe experts of workshops om het kind gespecialiseerde kennis of vaardigheden bij te brengen.
				Betrek ouders bij jouw observatie rondom het talent van het kind

Participatieve structuur en grenzen

Weinig	Minder	Neutraal	Meer	Veel
Hanteer basisregels voor veiligheid en respect die voor iedereen gelden.	Betrek het kind bij het bespreken van bestaande groepsregels en de redenen erachter.	Betrek het kind actief bij het opstellen en evalueren van groepsregels.	Laat het kind meedenken over de inrichting van de BSO-ruimte en de beschikbare activiteiten.	Laat het kind een leidende rol spelen in het vormgeven van de BSO-structuur en -regels.
Bied het kind een vaste dagstructuur met beperkte flexibiliteit.	Bied het kind beperkte keuzemogelijkheden binnen de vastgestelde structuur.	Bied een flexibele dagstructuur waarin het kind keuzes kan maken.	Geef het kind verantwoordelijkheid voor het naleven en uitleggen van bepaalde regels aan anderen.	Geef het kind de ruimte om zelf zijn dagindeling te maken binnen de BSO-tijd.
Leg het kind uit waarom bepaalde regels en grenzen bestaan.	Moedig het kind aan om feedback te geven op de dagelijkse routine.	Stimuleer het kind om mee te denken over oplossingen bij het overtreden van regels.	Betrek het kind bij het oplossen van groepsconflicten en het vinden van compromissen.	Betrek het kind bij besluitvormingsprocessen over grotere veranderingen binnen de BSO.
		Bespreek regelmatig met het kind hoe het de structuur en grenzen ervaart.	Stimuleer het kind om eigen grenzen te stellen en te communiceren in sociale situaties.	Help het kind bij het ontwikkelen van een persoonlijk "grenzenplan" waarin het leert omgaan met verschillende sociale situaties.
				Stimuleer het kind om een bemiddelende rol te

				spelen bij conflicten tussen andere kinderen.
--	--	--	--	--

Individuele aandacht en ondersteuning

Weinig	Minder	Neutraal	Meer	Veel
Zorg dat het kind dagelijks persoonlijk wordt begroet.	Heb dagelijks een kort individueel gesprek met het kind.	Plan regelmatig één-op-één momenten in met het kind.	Creëer dagelijks meerdere één-op-één momenten met het kind.	Creëer dagelijks meerdere één-op-één momenten met het kind.
Observeer het kind op afstand om eventuele problemen te signaleren.	Bied hulp aan bij activiteiten als het kind zichtbaar moeite heeft.	Observeer actief de behoeften van het kind en speel hier proactief op in. (Competentiemodel)	Ontwikkel een individueel ondersteuningsplan gebaseerd op de specifieke behoeften van het kind.	Werk met een gedetailleerd individueel ontwikkelingsplan dat regelmatig wordt geëvalueerd en bijgesteld.
Bied basishulp wanneer het kind er expliciet om vraagt.	Let op non-verbale signalen van het kind die om aandacht of ondersteuning vragen.	Bied gerichte ondersteuning bij activiteiten of sociale interacties waar nodig.	Bied proactief hulp aan bij uitdagingen, voordat het kind erom vraagt.	Bied één-op-één begeleiding bij activiteiten die aansluiten bij de specifieke ontwikkelingsdoelen van het kind. (Competentiemodel)
		Heb wekelijks een uitgebreider gesprek met het kind over zijn ervaringen en behoeften.	Stem activiteiten en benaderingen af op de individuele interesses en ontwikkelingsdoelen van het kind. (Competentiemodel)	Heb dagelijks uitgebreide individuele gesprekken om de ervaringen, uitdagingen en successen van het kind te bespreken.
				Werk nauw samen met ouders en eventueel andere professionals om

				de individuele ondersteuning af te stemmen op alle levensdomeinen van het kind.
--	--	--	--	---

Rust en ontspanning

Weinig	Minder	Neutraal	Meer	Veel
Bied een rustige hoek in de ruimte waar het kind zich kan terugtrekken als het dat wil.	Moedig het kind aan om zelf rustmomenten te nemen wanneer het moe lijkt.	Plan dagelijks rustmomenten in het programma en stimuleer het kind hieraan deel te nemen.	Help het kind bij het herkennen van eigen signalen van vermoeidheid of overprikkeling.	Ontwikkel een gedetailleerd, individueel ontspanningsschema voor het kind.
Respecteer de keuze van het kind als het aangeeft even alleen te willen zijn.	Bied eenvoudige ontspanningsactiviteiten aan, zoals tekenen of lezen.	Bied een gevarieerd aanbod van rustige activiteiten (bv. lezen, puzzelen, mindfulness oefeningen).	Bied regelmatig begeleide ontspanningsactiviteiten aan.	Bied regelmatig begeleide ontspanningsactiviteiten aan.
	Creëer een comfortabele zitplek waar het kind kan uitrusten.	Leer het kind eenvoudige ontspanningstechnieken, zoals ademhalingsoefeningen.	Maak samen met het kind een persoonlijk 'ontspanningsplan' met favoriete rustgevende activiteiten.	Creëer meerdere rustige zones voor verschillende vormen van ontspanning (bv. leeshoek, knutselhoek, stilteplek).
		Creëer een 'chill-out' ruimte waar het kind zich kan terugtrekken voor rust.	Creëer meerdere rustige zones voor verschillende vormen van ontspanning (bv. leeshoek, knutselhoek, stilteplek).	Werk nauw samen met ouders om consistente rust- en ontspanningsroutines te ontwikkelen voor thuis en op de BSO.